

Vatikanski rukopis Gundulićeva „Osmana“.

Dio II.

Napisao DR. PETAR KARLIĆ.

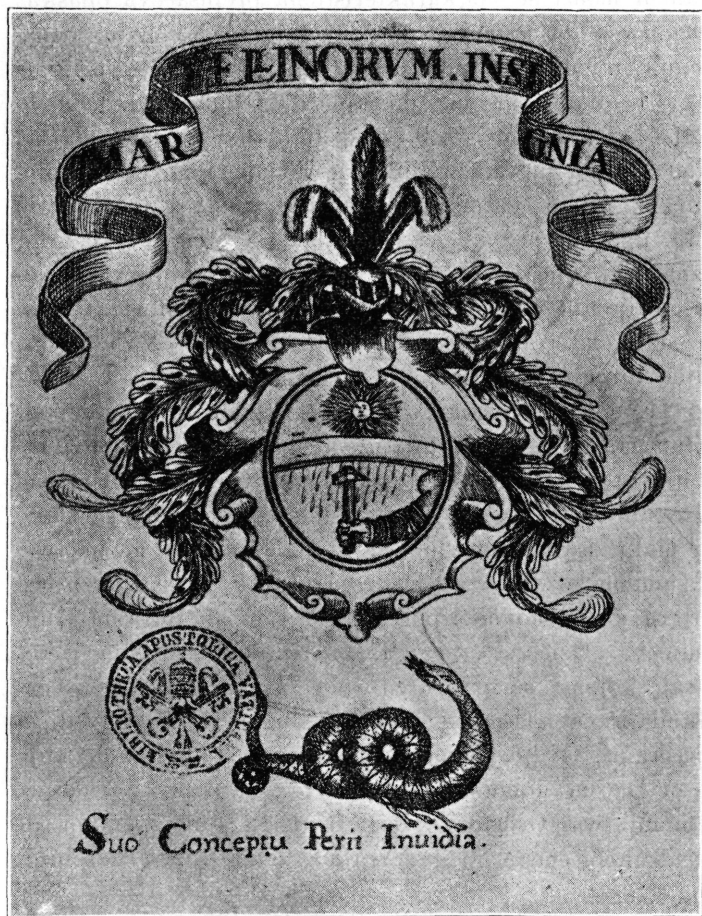
U svojoj radni „Vatikanski rukopis Gundulićeva Osmana“ (Zagreb, 1912.) na strani 7., u bilješci, već sam istakao, da tu „nijesu upravo potpuno navedene sve varijante“. Stoga upotrijebih zgodu, kad me je pod jesen god. 1913. prije svoga polaska u sveučilište u Rim pohodio u Zadru bivši moj učenik Antun Aralica,¹ te mu dadoh akademičko izdanje Gundulićeva Osmana („Stari pisci Hrvatski“ IX.) i svoju radnu „Vatikanski rukopis Gundulićeva Osmana“, pa ga zamolih, da bi vatikanski rukopis ponovno isporodio s akademičkim izdanjem i da sa strane ispiše sve varijante od riječi do riječi. On je to zaista rado i savjesno i obavio, na čemu mu i ovdje srdačna hvala. O dovršenom svojem radu javi mi pismom od 2. prosinca 1913.: „Šaljem Vam sve skupa ‚Osmana‘, brošuru i ‚grb‘... Radio sam

¹ Antun Aralica rodio 1888. godine u Zlarinu, gdje je polazio i pučku školu. Prvih šest razreda gimnazije svršio je u Spletu i Kotoru, a posljednja dva razreda u hrvatskoj gimnaziji u Zadru. Zatim je pohađao u Beču trgovačku akademiju, a onda se dao na učenje filozofije, uzevši njemački i talijanski jezik kao glavne predmete. Školske god. 1913./14. pošao je zbog stručnoga studija u rimsko sveučilište. Od početka rata nalazi se na ratištu. Bavio se dosad, uz prevode pjesama sa stranih jezika, ponajviše pisanjem feuilletona.

tačno i savjesno . . . Radio sam perom, jer radi mojeg rukopisa bojao sam se, da bi olovkom bilo nejasno . . . S velikim je slovom muka; imena gradova uvijek su s malim slovom (*zarigrad*); *Vezier*, *Despot*, *Majka* sad s velikim sad malim; imena osoba: *Osman* i t. d. isto tako . . . Višeput je jasno, da je bila pogrješka prepisivača, osobito ako je bio u zlom „štimungu“ . . . Pisao sam svagdje istim starinskim pravopisom, da se izbjegne pometnja izgovora, kao što je to više puta krivo shvaćeno u akademičkom izdanju . . . Upozoravam osobito na riječ: *ugarski*. Dakako da je *a* blagozvučni kao u riječima: *varhu*, *harvazki*, *art*, ali to ne stoji za riječ: *ugarski*; . . . zato je krivo u akademičkom izdanju i *ugrski*, *Ugrska* i t. d. . . .“

Vatikanski sam rukopis već opisao u spomenutoj svojoj radni. No prema podacima Araličinima pripominem, da je prvi list čist, a na drugom stoji: „L' Osmano. Poema in lingua Illirica dell' Illmo Sig-r Giovanni di Fran-o Gondola Gentilhuomo di Ragusa. Lasciato per Legato dall' Illmo Sig-r Ab-e Stefano Gradi, P-mo Custode d-a Bibl-a Vaticana. Morì à 2. di Maggio 1683. in Roma.“ — Na trećem listu piše: „Po Mihi Martellini na 12. decembra 1667.“ — Četvrti je list prazan, a na petom nebrojenom listu nalazi se grb.¹ Od šestoga lista, koji je označen kao prvi list, počinu se pjevaña i teku

¹ Ovaj je raspored, na kojem upravo listu pred tekstom što piše, nešto drukčiji nego onaj kod Jensaena („Gundulić und sein Osman“. Göteborg, 1900. str. 217.) prema podacima švedskoga poslanika baruna Bildta. — I fotografički mi je snimak grba, što ga ovoj radni prilažem, kome je na lijevoj dońoj strani udaren žig vatikanske biblioteke s natpisom: „Bibliotheca Apostolica Vaticana“. poslao gosp. Aralica, kako to i u svom pismu spominu.

neprekidno do 149. lista (pjev. I.—XIII.), koji je prazan kao i ostalih 8 listova za him. Odmah pod XIII. pjevanjem nalazi se ona karakteristična prepisačeva opaska: „*manka cetarnaesti i petnaesti Canat*“. Na listu, označenu brojem 150, počinje se 16. pjevanje, te prijepis toga i ostalih pjevaća do konca „*Osmana*“ slijedi do 221. lista. Zatim je 9 posljednjih listova „*zaluđnih*“. Nad svakim pjevanjem lijepo je izveden kao i nad pjevanjem prvim natpis u zavinutoj vrpci.¹ Uz to je do 149. lista prepisivač na listovima po sredini pri vrhu označio i rimskim brojem broj dotičnoga pjevaća, ali to poslije nije činio. Vani osim natpisa na hrptu: „*Osman Giva Frana Gundulichia*“ vidjeti je i broj XVI. i vrlo sitne brojeve pri vrhu: 98, 3, 16.

Kod isporođivanja Aralica je crnilom u tekstu podcrtao riječi, a na strani je — sad s jedne (najviše s lijeve), sad s druge — ispisivao varijante tih riječi ortografijom rukopisa. Maće je tek stvarce (n. pr. veliko ili malo slovo, rastavljanje i spajanje riječi) naznačivao u samome tekstu. Sve njegove bilješke ja sam kritički pretresao i ponovno isporodio ne samo s tekstom Gundulićeva „*Osmana*“, nego i s varijantama ostalih rukopisa, kojima se pri uređivanju akademičkoga izdanja Gundulićeva „*Osmana*“ Pavić služio te ih navodi u opaskama. Ovdje priopćujem samo one varijante, koje se u prvom dijelu moje radnje: „*Vatikanski rukopis Gundulićeva Osmana*“ (Zagreb, 1912.) ne spominju ili su drukčije nego ih je Aralica zabilježio.² O osobitoj

¹ Isp. faksimile prve strane (Karlić: o. c. p. 6.).

² Dakako da ovdje ne navodim ni onih nekoliko varijanata što ih je iz pjevaća I. od 1. do 101. stiha i iz pjevaća III. priopćio Ivan Milčetić (Grada, kn. VII. str. 306. i 307.), nego samo one, koje je ili Milčetić previdio ili Aralica drukčije zabilježio.

znatnosti ovoga vatikanskog rukopisa za kritičko uređenje teksta Gundulićeva „Osmana“ suvišno je i govoriti, kad se zna, da je taj rukopis pisan tek 29 godina poslije Gundulićeve smrti, te da je po starosti uopće drugi od svih dosad poznatih rukopisa Gundulićeva „Osmana.“

Pj. I. 45. misto V. mjesto¹ (a); 55. objav'te V. objavte; 69. Tim V. Ti; 73. Iedna V. Jedna; 101. Čim V. Čiem (b.); 105. ah V. (ah); 111. er V. jer (b.); 112. viek ... tega V. vik (b. c. d.) ... toga (a. c.); 119. s'kiem ... svit V. s'kim ... sviet; 127. kazahote V. kažahote; 131. skokom V. s'kokom; 144. plećah V. plećieh (b.); 187. svita V. svieta; 189. Jaoh V. Joh; 194. l'jeto V. ljet²; 211. dokli V. dokle (b. d.); 242 nie V. nije (c. d.); 253. Spaholjani V. Spaołani (a.); 284. plata im je V. plaćajući; 295. k'o V. ko; 304. vas saj V. vasaj³; 310. mis'o V. miso; 311. kieh šte se V. kijeh šte se; 321. spaholjana V. spaolana⁴; 324. združī V. s'družī; 330. paček V. pače; 331. tko V. ko; 332. visu V. višju (b.); 341. ovacime V. ovacieme 349. s'deset ... ki V. s deset ... kij; 362. mis'o V. miso; 364. z'dvora V. s dvora.

Pjevan'je drugo V. Pjevanē drugo aliti kant; 24. mog'o V. mogo; 30. još mlados tebi V. još tebi mlados (b. z.); 35. nauke V. najuke; 36. l'jeta V. ljeta⁵; 37. primal'jetju V. primaljetju⁶; 38. doć'će V. doće (b. c. d.); 55. mis'o A. misao; 69. skloni V. s'kloni; 70. sprid V. s'pried, 74. evietjem V. slovīm(a); 78. z'gar V. sgar, 94. izpod

¹ Riječi iz stihova **A** (oznaka za akad. izdanje Gundulićeva Osmana), koje slijede odmah iza broja istoga stiha, preštampane su vjerno istim pravopisom, a kod onih iz rukopisa **V.** (oznaka za vatikanski rukopis G. O.) upotrebljena su slova: d, l, n. Ako li se koji rukopis prema bileškama navedenim u **A.** posve slaže s istaknutim varijantama rkp. **V.**, tad navodim u zaporci oznaku toga rukopisa; nade li se u zagradi oznaka rukopisa iza pojedine riječi u istaknutoj varijanti, tad se ona riječ podudara s navedenim rukopisom.

² U rkp.: lieto.

³ Slično se u rkp. **V.** na više mjesta opaža, da prepisivač kao da nije htio da dva puta piše isto slovo — kao što ovdje n. pr. slovo „s“.

⁴ spaoghłana. — ⁵ lieta. — ⁶ primalietju.

V. ispod; 101. Šaviše je (on pokliče) V. Saviše se (on) pokliče; 102. gdi V. gdje¹; 107. smjen'je V. smjeće; 118. željen'ja V. želeñu²; 119. s'novе V. snove; stih 126. u A. sav u zaporkama, a u V. (kob); 132. upala V. pala; 138. najgluše V. najglušje; 140. pak'o V. pako; 148. dusim V. duhom (b. d.); 155. gdi V. gdje; 157. čarajućі V. carujućі, 165. z'o V. zao (a₁. b.); 166. i na V. i ona; 176. zvirim . . . stinom V. zvierim . . . stienom; 181. spoznan'ja V. spoznañia; 183. uzdan'ja V. uzdañia; 187. steć V. steći; 191. (tač je ohola) V. zač (a.) je ohola; 195. i V. u (b. c. d. m. z.); 211. er V. jer; 230. koji . . . riet V. ki (a₁. a₂) . . . (riet); 233. Nemo' V. Nemoj.; 257. ne poznanu V. nepoznanu; 265. nač'će V. nade³; 274. kol'jena V. kolena⁴; 286. dvor, ki sunčan zrak nadsiva V. dvor, kij sunčan sveder⁵ (d. svejer) biva; 288. gdje V. dje⁶; 290. jednieh V. jednim (a. z.); 293. zmaji V. zmai; 303. s'svieta V. svieta (b.); 309. moškovski V. moskovski; 313. svem sviti V. sviem sviati; 328. l'jepota V. l'jepota; 331. l'jepot; V. l'jepote⁷; 334. raških V. raskih; 335. l'jepota V. l'jepota⁸; 344. ul'jesti A. űesti; 347. kol'jena V. kolena; 368. bit' V. biti; 382. nie V. nije; 383. pred oniem, ki na sviti V. prid onoziem, kij na sviati; 388. utvrdit' V. utvrdi; 392. inieh V. inih; 395. prostire V. prostere; 396. prihita V. prihitat (a: prihita⁹); 400. s'prva V. sprva; 401. pozn'o V. pozno; 406. stih A. u zaporkama, a u V. nije; 413. vojvodi V. vojevodi; 415. Radovilskom V. Radolviskom; 418. Zborovski V. Zbaravski; 420. Zamoški V. Zamoski (b.); 422. čije V. ke (b. d.); 430. reseći V. reseć; 435. pozn'o V. pozno; 440. vojvoda V. vojevoda; 449. njima V. nima; 453. tvdieh . . . obzida V. tvrdih . . . zasida; 454. gdje je zatvoren V. gdje zatvoren; 455. prida' V. poda (a. c.); 456. vjernieh V. vernieh; 468. sjedio je, gdje V. sidio je dje; 474. bratji . . . pohodu V. brati . . . pohudu; 485. gdje V. gdi.

Pj. III. 3. s'planinskih V. s planinskih; 26. mis'o V. miso; 77. njih V. ñih⁹; 118. tviem V. tvim; 136. sviće V. svieh je¹⁰; 141. mojieh V. moieh; 156. izrek'o V. izreko; 159. ne brojena V. nebroena; 172. španjskoga V. spanskoga; 201. Svemogućstvu V. Sve-mogućstvo¹¹; 222. stanov'o V. stanovo; 256. općinom mu V. opći-

¹ gdje. — ² scegliegniu.

³ U rkp.: naghie. — ⁴ kogliena. — ⁵ sneghier. — ⁶ die. — ⁷ liepote. — ⁸ liepota. — ⁹ gñih (Milčetić: gñie). — ¹⁰ sniehie (dr. Moscatello i Aralica jednako zabilježišie). — ¹¹ Sve Moghuchstuo.

nomu; 266. slidi V. sliedi; 295. gdje V. gdi; 298. kamen'ja V. kameña
302. i jes jošte V. jes i jošte¹; 309. zlamen'ja V. zlameña; 312.
prostrie V. prostrije; 314. vrh . . . brze V. vah² . . . brže³; 319.
vidjen'je V. viujeñe; 325. ne ima V. nima.⁴

Pj. IV. 2. umuk'o V. umuko; 14. pred V. prid; 29. Nu er V.
Jer (a. a₁. d.); 32. gdi . . . st'o V. dje . . . sto; 35. preko V. priko;
39. jako V. i ako; 46. izdubli V. obdubli (a₁. b. c.); 61. odoli V.
odolij; 63. proli V. proljij; 68. kapigjija V. kapičia; 70. ovieh V.
ovih; 75. tisuć V. tisuća; 77. carskieh V. carskih; 79. janjičarskieh
V. janjičarskijeh; 81. Š njim . . . tries V. Š nim . . . ties⁵; 85. svieh
V. svih; 86. slava V. sila; 89. Alija V. Alia; 97. Spaholjana V.
Spaoljana; 101. Petnaes V. Petnes; 107. er V. jer; 114. spahija
V. spahia; 115. Memija V. Memia; 121. uz njih V. už nih; 122.
delije V. delie; 133. Š'njima V. Š nima; 136. najvrlijege V. naj-
vrliege; 142. Bošnjak V. Bošnjak; 143. prostri'e V. prostrije; 147.
nije V. me; 148. Dunaj V. Dunav; 151. dvanaes tisuć V. dvanajes
tisuća; 166. veziera V. viziera; 168. vazetje V. vazetja; 176. stoji
V. stoi; 197. svieh V. svih; 203. to V. toj; 205. zaslipi V. zasliepi;
208. razbijati V. razbiati; 211. opustje V. opusti (a.); 212. ju V.
u; 224. izpod V. ispod; 225. vije V. vie; 228. or'o V. oro; 240.
s'lieva V. i slieva; 241. gdje V. gdi; 242. trećemu V. tretjemu;
257. obstri'e V. obstrije; 266. uz njih V. už nih; 271. poji rika V.
(poji) rieka; 276. nazvan V. nahvao (b. c.: na hvao); 279. ki V.
kij; 280. ni V. nij; 285. ustraša V. ustrašja; 290. vazda V. svuda
(b. c. d.); 293. ovi V. oni; 297. ki V. kij; 306. znan'ja V. znaña;
318. petnaes . . . zgniezdi V. s'petnes . . . ugniezdi (b. c. d.: ugniezdi);
319. suhe V. suh; 322. k'o V. ko; 328. st'o . . . i uza V. sto . . .
uza; 335. društva V. društva; 340. š'njim V. š nim; 349. dvanaes
V. dvanajes; 352. š njima V. š nima; 361. Tiem V. Tim; 362. njieh
V. ñih; 367. kroti i vlada V. kroti vlada; 372. l'jepotu V. l'jepotu⁶;
377. Kaciga V. Kacig; 380. evit, ki V. eviet, kij; 387. l'jepota V.
l'jepota⁷; 388. ko ju V. tko ju (a₂. b. c.); 394. liepih V. liepieh;
410. ognju V. ognem; 414. bol'jezni V. bolezni (a₁. a₃.); 419. vjernu
V. vernu (a₁. a₂.); 421. to V. stoi; 425. poljačkih V. poljačkih;

¹ ies i ioscete. — ² „va¹“, jamačno mañka „r“ — „varh“
(= vrh). — ³ barsce. — ⁴ n'ima.

⁵ Mañka: r.

⁶ liepotu. — ⁷ liepota.

427. dobitih V. dobitieh; 428. ne dobita V. nedobita; 437. Misira V. Mesira; 441. tri sta V. trista; 443. mjesta V. mista; 452. zlato V. zlata (a.); 453. Nut' Jemira V. Nu Tiemira; 461. podoljska V. podolska (a₁, b.); 462. porobi V. porobij; 464. dobi V. dobij; 466. ban V. pan; 472. du V. da; 477. oda svudi V. odasudi; 478. kriposti V. kreposti; 483. obtjeciva V. opteciva.

Pj. V. 10. onieh V. onih; 11. l'jeta V. ljeta; 17. mog'o V. mogo; 30. slegjena V. sledena (a.); 34. streptje V. strieptje; 39. i on V. on; 40. a V. i; 42. mnozieh V. mnozih; 46. jer V. er; 48 stopam V. stupam (d.); 49. jaoh V. joh; 52. kih ... živieh V. kieh ... živéc; 82. sviem V. svim; 88. kćercu ovu V. ovu kćercu; st. 89. i 90. A. u rkp. V. stoje bez zaporaka; 114 s' l'jepote V. s ljepote; 121. vojvodi V. vojevodi; 122. ki junaštvom V. kij junačtvom (b.: junačtvom); 127. krvavieh bojnieh V. krvavih bojnih; 131. ban V. pan; 133. njegovieh naglieh V. ñegovih naglih; 141. pokoj V. pokli; 142. s'bojnieh V. bojnih; 143. kopjim V. kopim (a. a₁. a₂.); 144. verna V. vierna; 147. vjeran V. vjeren; 164. naprid V. napried (a₁. a₂.); 168. bijenje V. bieñe; 169. iedu V. jedu; 197. iz zasjeda V. izasjeda; 212. dvje sti V. dviesti; 216. svojieh V. svojih; 219. gdi V. gdje; 228. grdi V. gradi; 231. nesmiljena V. nesmiñeña; 232. skaćuć V. s'kaćuć; 235. stižuć V. stignut; 236. s draziem svojiem V. s zdrazim svojim; 246. okluči V. odluči; 255. vitiem V. vitim; 258. tvoga V. toga (a. b.); 262. tve V. tvoje (a₁. a₂. a₃.); 266. mojiem V. moim; 267. svita V. svieta; 281. s njime dvanæs V. š nime dvanajes; 282. konjieh V. koñeh; 284. ga svaki V. svaki; 296. odgovorit' V. odgovorti; 312. stoji bil'jega V. sti bilega; 320. svjema V. svima (a₂. a₃.); 327. svim V. sviem; 329. s'jedne V. sjedne; 336. odnila V. odniela; 341. stoji V. stoi; 351. priko V. prieko; 359. objema V. objem; 377. cieli V. ciele (a. a₁. d.); 390. udarac V. udorac (a₁. c.); 413. uzdaħa V. uzdah; 418. konjieh strelovitieh V. koñih strjelovitih; 420. vitieh V. vitih; 435. sred V. isred (a₁. b.); 451. s'drugami je V. s drugam je; 466. njoj bil'jezi V. ño¹ bilezi; 468. a V. i; 483. mis'o V. mi-so; 484. draga V. druga; 499. viditi V. vidjeti; 502. prevelika V. priveлика; 510. ko V. tko; 518. imena V. imana²; 521. proletjelo V. proljetjelo³ (b. prol'jetjelo); 527. živ je V. žive; 529. imaj, o gospoje V. ima (a₂.: ima') o gospode⁴; 538. ovdi V. ondi; 543. tiem V. tim; 549. napried V. naprid; 550. uzmañajuć V. umnañajuć (b).

¹ gnio. — ² Prepisačeva griješka. — ³ prolietielo. — ⁴ gospogie.

Pj. VI. 11. podrie V. podire; 17. Gdi ... mojeh V. Gdje ... moieh; 18. gdi V. gdje; 20. jaoh V. joh; 23. t'mini V. tmini; 29. jaoh V. joh; 37. gospoja V. gospoda¹; 43. mojeh V. moieh; 45. gdi je V. di e; 55. kieh V. ki; 62. mi V. me; 64. kieh V. kiejh (a₁.); 67. ku V. ka; 81. kojiem V. koiem; 82. slavja V. slavļa (a. a₁. d.); 85. poklik'o V. pokliko; 87. nik'o V. niko; 99. ne ... š'njim V. ni ... š nim; 101. Ah V. A; 102. verna V. vierna; 126. tanahni V. tanahan (a₃. b.); 131. gdje V. gdi; 136. tvoja želja V. tvoi sreļa²; 142. jaoh, ovoga V. joh, ovega; 157. zorniem' V. zornim; 164. svrhu V. sfrhu; 167. oj V. joj (a₃. m. z. b. c.); 175. mača V. V. maču (a. a₁. b. d.); 176. stoji V. stoi; 181. sužanj V. sužan (a. a₃.); 198. oprieti V. opriti (a₂.); 200. pak'o V. pako; 206. oružjem V. oružim; 212. odoliti' V. odolet; 213. vika V. vieka; 222. koga V. tkoga; 234. vremena V. rumena; 237. Ah V. A (a₂. a₃. b. c. d.); 248. vrime V. brieme; 249. Posl'jedna V. Posledña; 253. oslobodit' ... draga V. slobodit druga; 257. ugršticom V. ugaršticom; 258. ugrskoj V. ugarskoj; 259. ugrskiem V. ugarskim; 265. Gdje došavši, u dvor hodi V. gdi dosadu u dvor hudi; 271. ili ... ili V. ali ... ali; 279. sudi V. žudi; 282. druziem V. družim; 290. svegj V. sve; 296. vernieh V. vernih; 297. s'njima V. š nima; 298. spaholjane V. spaolane; 303. s'namišljenineh V. s namišljeniah; 313. španjskoj V. španjskoj³; 321. kraljem V. kralom; 334. spovieda V. spovida; 346. riekom od svud V. od svud riekom; 362. darim ... poslo V. dari ... poslo; 376. posjek'o V. posjeko; 377. to V. toj; 386. proš'o V. prošo; u bilešci a₃. d. stih 4. obilježja V. obileža.

Pj. VII. 4. grčkoga V. grkoga; 20. oganj V. ogag⁴; 23. gorienje V. goreñe; 46. Serse V. Širse; 51. scieniš V. s'cieniš; 52. srdžbe V. srgbe; 54. kraljestva V. kraljevstva (a₁. a₂.); 59. sliedeć V. slideć; 71. prol'jevajuć V. prolievajuć; 73. s'uzdasi V. usdasi; 79. ki ... grčke V. kij ... Grke; 85. Šlje po otocieh V. Šele po otocih; 102. gdje V. gdi; 121. Rodjaci V. Rodjati; 125. s'teške V. teške; 126. svudie V. svudije; 128. krije V. kriē; 131. li im V. lim; 144. svieh V. svih; 151. Ikaria V. i karia (svi osim: c. d. m. z.: i Karija); 163. zavjete V. odvjete; 173. gdi V. gdje; 186. tuj V. tu; 191. gdi V. gdje; 192. domisljatom V. domišlatom;

¹ gospogia. — ² sreglia, jamačno griješkom mjesto: sceglia (= želja). — ³ spa'gskoi. — ⁴ oghag, griješkom mj.: oghagn (= ogañ).

203. Atos V. Etos; 206. Pelio ... gdje V. Peleo ... gdi; 207. kojieh V. koieh; 208. vrsim V. vrhim (a. a₁.); 221. ovieh V. ovih; 226. mis'o V. miso; 227. ognjevitie V. ognenim ih; trjeskovima V. treskovima (a₁.); 228. on čas ih je sataris'o V. oni čas je satariso; 229. smjen'je V. smjeñe; 230. temu V. tomu (b.); 231. ko V. tko; 233. dočime V. dočieme; 243. š njima V. šnima; 251. Šparta V. Sparta; 253. slavnieh V. slavnih; 290. nie vladan'ja V. nije vladaña; 305. tvojiem V. tvoiem; 306. š njega V. s ñega; 307. jer V. er; 308. pade V. pada; 310. ravne Livadije V. slavne Loivadie; 317. Tu ... l'jeta V. tuj ... ljeta; 318. Mark-Antonija ... Augusto V. Markantonia ... Agosto; 321. Mark-Antonija V. Markantonia; 338. španski V. spanski; 347. jer V. er; 350. bliže V. bližñe; 353. gdi u vremena V. gdi vremena; 373. njih V. nih; 377. davnji V. davni (a. b. c. d.); 394. svietla V. draga; 420. Lešandra V. Leksandra; 435. liposti V. lieposti; 436. jednim V. jedniem.

Pj. VIII. 1. L'jepota V. Ljepota; 3. gdje V. gdi; 22. s'svietlom ... kad V. svietlom ... ka; 28. svita V. od svita; 35. Ladislava V. Vladislava; 36. zanie ... neg' V. zamie ... negi; 37. želec V. želeć; 39. te je svom narek'o V. te svom nareko; 46. s'tanke V. tanke; 55. lipotu V. ljepotu²; 62. posl'o V. poslo; 65. S'tvojiem V. Stvoiem; 73. doš'o V. došo; 74. Smederevu V. Smederovu; 75. kcer V. kéeh³; 78. kol'jena desposkoga V. kolena despodskoga; 84. pokrajine V. pokraïne; 89. ki V. kij; 90. bio V. bijo; 93. one V. ove; 94. desposka V. despodska; 100. prijatelji V. priateļi; 115. ki ... dvanaes V. kij ... dvanajes; 118. priku V. prieku; 121. ost'o V. osto; 123. s'plahe V. plahe; 128. Prage V. Praga (a₁. b.); 136. Vladka V. Vlatka; 141. svieh V. svih; 142. jošte V. od svih; 157. vrime V. vrieme; 158. prika V. prieka; 162. dvanaes V. dvanes; 167. začu V. zajču; 168. jedine V. jedilñe; 172. štapak V. šapak; 181. čajko V. čačko⁴; 194. kupi V. skupi (a₂. a₃. b. c. d. m. z.); 198. š njima V. s ñima; 214. pastirice V. pastierice; 216. Pjepši V. ljepše⁵ (a. a₁.: l'jepše); 217. biše V. bješe; 230. cića V. cjeća; 235. istočnime V. istočniem; 243. rajskom V. rajskomu; 246. ruža V. rusa; 267. kim V. kiem; 268. sunašce V. sunajce; 274. vrime V. vrieme; 276. uživajmo V. uživamo; 277. čekajte V.

¹ U rkp. griješkom dva puta napisano: „negh“. — ² U rkp. lipotu. — ³ Griješkom.

⁴ Chacko. — ⁵ liepscie.

čekate; 282. vas V. nas; 290. steče V. stječe (a_1, a_2); 298. š' njim V. š nim; 310. ćutjela V. ćutila; 326. (kliče treći) k'Zadru V. kliče treći Zadru; 330. ugrska V. ugarska; 333. s'vojskom V. vojskom; 334. Vladislav V. Vladisav; 335. s'neizmiernima V. neizmiernima; 338. ugrske V. ugarske; 355. bivši V. buduć (a_2, a_3, c, d, m, z); 365. Zapažene V. zapazene (b); 376. ko V. ke (a_3, b, c, m, z); 390. ki ... dubrave V. kij ... dubrava¹; 391. uživajte i sliedite V. uživate i slidite; 402. ovdí V. ovdje; 405. te V. sej; 418. p'o V. po; 419. skažeš V. kažeš (a, a_3, d); 420. rieči V. riečim (a_3); 421. tko V. ko; 427. spomenjivat' V. spomenivat; 429. kol'jeno V. kojeno; 432. krije V. krie; 438. jaoh V. joh; 440. starieh mojieh V. starih moih; 442. despot V. depost²; 455. cieć V. cić; 458. obljubile V. obljubili; 464. primami ih ... sliede V. primamih ... slide; 477. i isposieca V. isposieca; 488. sužna V. sužna (a, a_3); 490. gledaš V. gledaj (a, a_1, a_2); 491. nama V. nami; 497. slušaj V. slišaj; 508. š'njim V. š nim; 512. mis'o V. miso; 513. sliediš V. slidiš; stihovi A. 514. i 515. u V. nemaju zaporaka; 518. ugrskiem V. ugarskiem; 519. misli V. smisli; 525. moć' ćeš V. moćeš; 527. i 528. mi ih V. mih; 537. Od V. Oh; 541. Verna V. Vierna; 543. gdje V. gdi; 573. ugrske V. ugarske; 575. gdi je V. gdje; 605. š'njim V. š nim; 608. isred V. ispid; 610. ki ju V. ki u; 621. sreća V. sreća; 622. djedinstvo V. djetinstvo; 623. slavnieh V. slavnih; 624. pastirim V. pastierim; 626. ki V. kij; 632. jedina V. jedihna; 633. Nije V. Nie (a_1, m, z); 635. gdi je V. di e; 639. ah V. oh; 655. kćercom mu ... mu odmak'o V. kćercomu ... odmako; 666. i V. ter, 671. je V. ju; 681. jaoh V. joh; 693. čieme V. čiem; 701. ku V. ka; 725. slidit' V. sliedit; 729. oj V. o; 754. mladi V. mlad; 756. ustrieli V. ustrili; 757. Uz'o V. Uzo; 759. svietlih V. svietlieh; 760. vidi se V. vidiš; 765. mis'o V. miso.

Pj. IX. 2. vlas ... tvojih V. glas ... moih; 25. lanjsko V. lansko; 32. i s'Nestera k' njemškom V. i Nestera (a, a_3, d, z); Niestera) k' niemskom; 40. Varšovije V. Varšovie; 49. ki V. kij; 52. lanjsko l'jeto V. lansko (a, a_1, m) l'jeto; 55. sve V. svi (a, a_3); 60. se V. še; 66. š'njim V. š nim; 80. lakši i brži neg sjever V. lakši brži (a, a_1, a_3, c) neg sever; 85. stoprv V. toprv (a_1); 97. svietla V. svitla (a); 98. Vladislava V. Vladisava; 102. zracih V. zraci; 105. bani V. pani; 132. ki V. kij; 148. promienjiva V. pro-

¹ Na koncu je „a“ nejasno. — ² Griješkom.

mieniva (a. a₁, b. c. d.); 158. ckni V. ckmi; 166. gospoje V. gospode¹; 171. s'dvanaes bojnih V. s' dvanajes bojniki; 185. tako V. taka je (a₁); 188. gospoje V. gospode¹; 191. tec'te V. tecte; 196. lanjsku V. lanskú (a. a₃); 222. tekué V. teúúé²; 223. s'drazim V. s draziem; 228. plaču i cvile V. plaču cvile; 230. nika . . . nika V. néka . . . njika (a. a₁, c.: njika); 244. krije V. krie; 248. z'gar V. zgar; 254. tu V. tuj; 267. P'jetne V. ljetne; 279. dubja V. dubju; 289. Uživajmo V. Uživamo; 293. sviet'o V. sviet; 294. junaštvu V. junačtvu; 595. oteto V. otet; 299. dvanaes samih V. dvanajes samieh; 305. dvanaes V. dvanajes; 307. ki V. kij; 310. mjesti V. misti; 312. tvojih V. tvoieh; 322. na V. u (b. c. m. z.); 324. svojiem V. svoiem; 332. sn'ježana V. sniežana; 335. s'prva V. sprva; 337. sumnjit' V. sumúe (a); 340. stav'mo V. stavmo; s'trane V. strane (svi rkp. osim: c.); 342. čim V. čiem; 349. nije V. nie; 351. krije V. krie; 358. bojnih V. bojnih; 365. Ozelen'je V. A zelen je³; 366. cvietju V. cvietiu; 373. rudi V. rusi (a. b.); 374. obluk V. oblak (svi rukopisi — osim izd.: m. z.); 376. zdaždila V. s'daždila; 378. svieh V. svih; 389. Ovaka V. Ovako (a. a₂, a₃, b. c. d. z.); 395. sn'ježanieh V. sniežanieh; 401. i 402. šes V. šeš⁴; 415. ju V. u; 437. tim V. ti; 438. nie V. nije; 448. jel'jen V. jeljen⁵; 455. pust'te V. puste (a₁, a.); 464. s'svake V. svake; 493. upazi V. napsi; 495. sklápa V. sklapja; 506. robstvo V. robstvu (a); 507. gdi je V. di e; 517. srdžbe V. srčbe; 554. može V. more; 574. s'strane V. strane; 576. njegoviem V. negovim; 586. rasrdžbi V. rasrgbi; 590. drazih V. drazieh; 610. tako V. lako; 614. rieka V. rika; 635. prigiba V. pribiva (a); 636. i na V. na (a₃); 638. nedobitno V. nedobitnoj; 670. zglojben V. sklopjen; 672. kamen'jem . . . pob'jen V. kameúem . . . pobien; 684. nigdje V. nigde; 690. čim V. cim⁶; 695. pak V. paka; 698. gdje V. die; 700. ove V. one; 705. srca V. cara⁷; 707. joj cara V. joj e cara; 709. vrieme V. brieme.

Pj. X-19. Vladislav je V. Vladislavu; 24. dolietahu V. dolie-tjahu; 26. biše V. bješe; 29. veseo V. vseo; 30. š njime V. š nime; 31. Vladislav V. Vladisav; 32. zaplini V. zaplieni; 34. š njim V. š nim; 53. lešku V. lesku; 61. svih V. svieh; 65. razumile V. razumjele; 68. susrestit' V. susresti (m. z.); 94. P'jepšieh V. lepšieh;

¹ gosspogie. — ² techuch.

³ A selenie — „A“ je napisano u rkp. povrh „O“ i mnogo krupnije. — ⁴ scesc. — ⁵ Jelien. — ⁶ zim. — ⁷ Griješkom.

114. sletje V. slietje; 115. gdje V. gdi; 122. iziš'o V. izišo; 126. podig'o V. podigo; 128. stig'o V. stigo; 131. priš'o V. prišo; 144. liepih V. liepieh; 146. strile V. striele; 151. sn'ježane V. s'nežane; 154. š njim V. š nime; 169. kieh V. kih; 173. naprida V. naprieda; 193. Skokni V. Skoki; 196. pošlji V. pošli; 197. Daj V. Duh (a. a₁. m. z.); 199. depota V. despota; 202. razdili V. razdieli; 238. tu V. tuj; 270. proš'o V. prošo; 274. uzdrž'o V. uzdržo; 290. posl'o V. poslo; 323. sudi V. žudi; 330. rika V. rieka; 344. l'jepša V. lepša; 346. Varšov V. Varšovu; 360. gracka V. gradcka (a₁. a₂.); 363. spaholjana V. spaołanih; 364. sliedijaše V. slidiaše; 368. vrhu V. vrh; 374. arapskoga V. arabskoga; 378. sakrafogje V. sakrafoće (a₁. b. m. z.); 381. s'trkačima V. s trkašima; 386. kim V. kij; 392. oči im V. očim; 395. l'jepota V. ljepota; 404. sn'ježani V. s'nežani; 435. izdjelanieh V. izdjęłanieh; 444. našasta V. našastja (a₂. m. z.); 451. graditelja V. zgraditełja; 457. Leh V. Lek; 459. l'jeta V. ljeta; 464. Ugrske V. Ugarske; 466. proslavlja V. proslavja (a₁.); 479. s' imenom V. s iemenom; 484. Pruse V. Prutse; 497. mačim, s'štitim V. mačem, štitim; 515. Vladislava V. Vladislav (b. m. z.); 522. mož' V. množ (a.); 525. Vladislav V. Vladislavu (m. z.); 526. dokitniku V. dobitniku; 528. ugrskom V. ugarskom; 532. Moravi V. Muravi (a₁. b. m.); 535. njemških V. niemških; 537. or'o V. oro; 539. Kazimir V. Kažimir (a₁. a₂. b. c. z.); 548. Lesandro V. Lehsandro; 551. s'gar V. zgar; 565. Or'o V. Oro; 570. je V. e; kip V. kih (a. b.); 584. naprieda V. napriedi; 587. ali ih V. alih; 589. mjesto V. misto; 591. djelih V. djelieh; 599. stražu V. straža; 603. razlika V. razliga; 616. ul'jesti V. ułesti; 625. Zborovski V. S' Borovski; 626. mudriem V. mudrim; 629. odavna V. od davna; 630. svud V. sud.

Pj. XI.¹ 6. svih V. svieh. Stihovi A. 13.–16. stoje u rkp. V. iza stiha 9. prema A; 10. lanjske V. lanske (a.); 18. dig'o V. digo; 30. obtjecat' V. optjecat; 44. ustaju V. ostaju; 45. zbira V. obira; 47. orlov V. ,orlovú' (= orlov); 60. scieni V. cieni; 61. krajieh V. kraieh; 63. ako č' oku V. ako j oku; 65. tuj V. tu; 79. rek'o V. reko; 80. ljudstva V. łustva (a. a₁.); 84. čuješ V. čuje se; 98. lanjskoga V. lanskoga (a.); 110. svieh V. svih; 111. mog'o . . . vrime V. mogo . . . vrieme; 113. uprašan'je V. uprašanie; 124. ugragjena V. obgradena (b. m. z.: obgradjena); 125. pogledaj V. pogleda:

¹ Jedanaesto V. jedanałjesto.

136. bojna V. bojan; 141. zarast'o V. zarasto; 142. vas se V. vase; 145. su V. se; 147. opas'o V. opaso; 152. odol'jeti V. odoljeti; 161. tiem V. tim; 163. tko V. ko; 167. ki pogrdi . . . svita V. ko (a) pogrdij . . . svieta; 175. svietu V. svitu; 184. vojev'o V. vojevo; 200. njemškoga V. niemskoga; 221. opet pazi V. pazi; 223. je V. e; 228. ugrsku V. ugarsku; 236. bližnjih V. bližnieh; 239. ugrštici V. ugarštici; 246. je V. e; 253. Zamošci V. Samoživci; 255. konji ĩm V. koĩim; 263. vućce V. vćce; 270. sn'ježaniem V. sńežaniem; 272. poletiti V. poletjeti; 277. sn'ježanoga V. sńežanoga; 282. ono je V. on je; 284. sn'ježane V. sńežane; 290. zbrojil V. zbroil; 302. tkalac V. tkaľac (a₁); 311. a V. i; 315. gnjezda V. gńežda (a₁, b.); 316. Gnjezdom V. Gńeždom; 325. ugršticam V. ugaršticam; 327. kaplan V. kaplam; 352. naveze V. naveza; 357. Dvanaes . . . dvanaes V. Dvanajes . . . dvanajes (a, b.); 371. rek'o V. reko; 385. ono V. ovo; 386. je V. e; 410. nože drže V. zlatne nože; 413. uprav V. u pravu; 415. ki . . . i u V. kij . . . u; 422. ondi je V. ondi e; 427. njemške V. niemske; 431. nije V. nie; 432. ićija V. nićia; 436. treskovi V. trjeskovi; 440. ugršticom V. ugarštican; 454. zavije V. sva je; 455. trjeskovieh V. treskovieh; 478. tjeskote V. tjeskoće (a, a₁, a₂); 484. sve V. rve; 504. vojvode V. vojevode; 523. rukom mu V. rukomu; 530. šti V. stie (a, a₁, a₃, m. z.: stije); 533. Ki . . . ĉuvši V. Kij . . . ĉuši; 543. ĉes V. ĉes; 552. posl'o V. poslo; 580. vezierom V. vizierom; 583. silu silom V. silom silu; 588. lanjskoga V. lanskoga (a, a₃, b.); 600. lj'eva V. lieva; 605. k'o V. ko; 613. lanjskoga . . . l'jeta V. lanskoga (a, a₁, a₃, b.) . . . ljeta; 619. je V. e; 620. caru V. cara; 623. vaša je hvala V. vaša hvala; 644. srećniji V. srećni; 652. nie V. nije; 653. miš'o V. miso; 672. d'o V. do; 674. dozv'o V. dozvo; 689. španjski V. spanski; 693. španjska V. španska; 705. gdje V. gdi; 708. od tole V. od tle (a); 713. je V. e; 718. stek'o V. steko; 727. niedno V. jedno (a, a₃); 746. ustaje V. ustane; 756. uduhnuti V. udunuti; 765. te je boja V. te boja; 770. družim V. s družim; 773. Gustava V. Gostava; 787. s'hvalinskoga od izgora V. s'valinskoga (a: s'valinskoga) od izgara; 788. njemškoga V. niemskoga; 790. višnji je pod'o V. višńi podo; 826. paši se V. pazio¹ se; 836. vieću V. veću; 838. ĉastjen V. ĉasten (b.); 841. bogata V. bogate; 848. l'jepote V. ljepte; 855. uprav V. u put.

¹ pasio.

Pj. XII.¹ 18. svak V. sve (a.); 27. svojieh V. svoieh; 40. nije V. nie; 52. s'dragiem V. s'drazziem; 58. zaplienjene V. zapleñene; 76. ništa V. ništo (a.); 84. uzmaža V. umnaža; 93. Pjeta . . . i one V. ljeta . . . u (c.: u) one; 97. Pjeti V. ljeti; 102. bi V. pi; 115. svudjera V. sudjera; 128. Pjepša V. lepša; 139. tko V. ko; 150. pitat' V. pitati (a); 151. novo V. ovo; 154. to V. toj; 161. zaista zn'o V. zaisto zno; 178. svoj V. tvoj (a. a₁. a₂. a₃.); 189. oviem V. ovim; 200. mis'o V. miso; 202. je V. u; 209. sramežljiva V. sramležljiva; 217. ono V. ovo; 218. naš V. na se; 222. za V. na; 224. li V. bi; 229. gospoje V. gospode; 232. Pjepše V. lepše; 233. bili V. bieli; 239. sužnja V. sužna (a₁.); 244. višjoj V. višoj; 248. podat' ti ću V. podati ću; 256. ačermanski V. atečermanski (a.); 258. jedinu . . . kćercu V. jedihnu . . . kćerca; 259. kojoj V. koj (a₂. a₃. b. c.); 260. cavti V. capti; 261. nu Korevski, ki nad svjema V. nū Korvski, kiji nad svima; 272. ruha V. ruka; 281. Pjepote V. ljepote; 295. je V. u; 298. oganj V. ogan; 300. jaoh V. joh; 305. robstvo V. robstva (a. a₃. b. c. m.); 313. je V. e; 322. iz pameti V. i s'pameti (a.); 349. Kalinka V. Kalinke; 383. i u načinu V. i načinu (a. a₁. a₃. b.); 397. sn'ježane V. sñežane; 404. žalosno V. žalosne; 412. kad V. ako (a₂.); 429. ah V. oh; 430. vik V. vig²; 438. mojieh zlatnije V. moieh zlatnieh; 447. djela V. dila; 449. gdi je V. di e; 465. Izdajniče, ti dostojiš V. Izdavniče, kij dostoiš; 466. jer t' se od vjere V. er se od vjera; 467. stojiš V. stoiš; 470. urnebes se V. urnebese (a. a₃. b.); 479. htla V. tla; 485. sviet'o V. svieto; 490. mis'o V. miso; 495. meni budi V. budi meni; 501. ugrskomu V. ugarskom; 502. obhodit' V. hodit; 503. dokle V. dekle³; 518. daj V. da; 520. ga ću V. ti ga ću (a₁. a₂.); 529. k'o . . . velicieh V. ko . . . velicih; 531. pricieh V. pricih; 538. veseliji V. veseli; 539. oblietuje V. obletuje; 541. smiri se V. smir se; 547. ko . . . vrime V. ke (m. z.) . . . brieme; 548. ti ja ću V. ću ja ti; 556. gdi . . . živ se V. gdje . . . suž se⁴; 564. priletila V. izletila (a. a₁. a₃.); 569. put V. paut⁵; 573. s'gar V. sgor; 576. istom V. ištom; 577. odi V. ovidi; 584. sužanjstvu V. sužanstvu (a₁. a₂. a₃.).

Pj. XIII. 12. Vladislav V. Vladisav; 18. erka V. erska⁶; 19. krivaviem V. krvaviem; 21. Škriplje V. Šriplje; 22. svrd'o V. svrdo;

¹ Dvanaesto V. Dvanajesto. — ² uigh. — ³ Griješkom. —

⁴ susese. — ⁵ Griješkom. — ⁶ zarska.

29. ijeda V. i ieda; 33. oprit' spravam V. opriet spravan; 43. gdi je V. gdi e; 53. hroću V. hroću; 57. prašća V. prasčia; 59. tko V. ko; 73. vjerniem V. vječniet (b. c. m. z.); 75. srdžbom V. srgbom; 86. gorostasni V. gorostašni; 87. čagjavoju smegjoj V. čadlavoju smigoj; 104. rašepača V. rašepača (a₁); 106. razrok V. razok; 115. kom V. komu; 123. gnjevi V. gñevi; 125. leški V. leski; 134. najuzdaniem V. s'najuzdaniem; 141. zgar V. s'gar; 142. zbučaše V. s'bučaše; 145. neizmiernom V. neizmernom; 148. Šišmundo V. Sis-mundo; 158. ičija V. ičia; 162. plemstvom V. plenstvom (a. a₁); 165. ovomu V. ovemu; 175. i 177. pak'o V. pako; 180. združī V. s'družī; 182. ugrskoga V. ugarskoga; 185. španjskoga V. spanskoga; 192. Vladislavu V. Vladisavu; 193. rodbine V. regbine (a: rogbine); 198. mog'o V. mogo; 203. drži i časti V. drži časti; 230. skoč'mo, tec'mo V. skočmo, tecmo; 231. već V. veče; 244. pa'ko V. pako; 249. kako V. ka mu (a₁); 262. mržeće V. mržjeće; 265. tec'te V. tecte; 266. vrz'te V. vrzte; 275. izdajstva V. izdastva; 286. srdžbe V. srgbe; 290. otraška leške V. otraska leske; 293. od V. do; 294. priobražena V. priobrazena; 301. Srdžbe V. Srgbe; 309. Diko V. Diklo; 324. potam'ješe V. potamñeše; 326. mečeta V. mačeta; 342. s'spahijam spahojane V. s'pahiem s'paołane; 344. pridoš'oce V. pridošioce.

Pj. XVI. 5. je V. e; 11. i V. a; 19. k'o V. ko; 47. dmjenje V. d'mieñe; 50. nauči V. naut¹; 54. ustih V. usti (a. a₁); 57. sviti V. svieti; 65. sa V. se; 81. pravi V. prvi (a. a₁. b.); 82. l'jeta V. lita. Stihovi A. 89.—92. stoje u rkp. V. iza stiha 84. prema A.: 90. junaštvu V. junaštvom; 91. silom mi V. silomi; 92. drugiem V. družiem; 95. obzidi V. obsjedi (a. a₁. a₃); 96. i V. a; 97. k'o V. ko; 98. dokli V. dokle; 111. ti pobio V. ti pogubio; 123. go. spocke V. gosposke (a₁. a₂. a₃. b. c.); 133. krzma'mo V. krzma-mo; 136. ko V. tko; 147. im'o V. imo; 149. svak V. svaki; 159. usta V. osta (a. a₁. a₂. b. c.); 165. Spomen'te V. Spomente; 168. i u V. u; 171. caru V. carstvu; 208. se V. će (a₁. a₂. a₃. b. m. z.); 212. kojieh V. koieh; 224. mož' V. moš; 230. tko V. ko; 232. bljusti V. juski (a.: ljucki); 241. Zaglaviste V. Zaglavi se (a₁. a₂. a₃. b. c.); 260. k'o V. ko; 267. plak'o V. plako; 271. mom V. mnom; 275. ili je V. ili; 295. s'nje V. š ñe; 299. sila silu V. sila u silu (a. b.); 302. vjerna V. verna; 304. neizmierna V. neizmerna; 311. ti se V.

¹ Izostavljeno: c (= č).

ti e; 322. nismo V. niesmo; 326. provodištvo V. provodiétvo; 332. tisnuše V. tišnuše; 337. vazetju V. vazietu; 338. izgubljenju V. izgublennu; 349. svjeta V. svita; 352. no V. nam (a₁, a₃, b.); 362. l'jeta V. ljeta; 386. tvih V. tvieh; 398. s'te V. ste; 402. moji V. moi; 405. rec' V. rec; 408. spaholjani V. spaolani; 414. sciemeč V. s'cieneč.

Pj. XVII. 4. svačiji V. svači; 17. Šes V. Šeš; 18. poglavice V. poľavice; 27. svieh... svieh V. svih... svih; 40. doslje V. dosle; 47. mis'o... čuti V. miso... čuti¹; 49. vas mo vjeruje V. vas vjeruje; 63. ko V. tko; 70. kuće V. kuća; 79. ki vrh kletieh izdajnika V. kij vrh kletih izdavnika; 104. svudi V. sudi; 109. tad V. sad; 118. spaholjana V. spaolana; 128. treptjeće V. trepteće; 129. s' V. od (a); 133. nam V. mam; stih 142. u rkp. V. nema zaporaka; 146. vrlih V. vrlih; 157. Česel-pašu V. Česel-baša (b.: kiesel baša); 160. kih V. kieh; 162. ost'o V. osto; 165. razloga V. razlogu; 193. najače V. najjače; 195. svud V. sud; 197. Ko V. Kao; 198. njegov V. „negovu“ (= űegov); 199. s'svoga mista V. svoga mjesta; 202. (kliče) V. kliče; 209. Smionos je V. Smionose; 212. dila V. djela; 222. neizmierna V. neizmerna; 229. besjede V. beside; 234. riti V. rieti; 239. nie V. nije; 250. opojeni V. opieni (a, a₃, b.: opjeni); 261. većieh V. većih; 262. je smela V. smela; 272. nač'će V. nače; 274. ustaje V. ustaće (a, a₁, a₃); 276. naje V. nade²; 284. drobnieh V. drobnih; 286. vremena... l'jeta V. bremena... ljeta; 290. vrime V. brieme; 320. kraljestva tvojih V. kraljevstva tvoieh; 333. ovdje V. ovdí; 335. ili V. ali (a.); 337. im'o V. imo; 343. mogle V. mogli; stih. u rkp. 369. i 370. (s kiem na glavi — stojiš svietu), a u A. nema zaporaka; 372. triebi na V. triebi e na; 377. Ugadajim V. Ugadaim (a₃, b.: ugagjajim); 383. dostojanstvu V. dostojanstvo; 385. gdje V. dje; 393. od dva V. odva; 397. isk'o... s'prva V. isko... prva; 398. nabunjenje V. nabuēene; 410. spozn'o V. pozno; 417. vjeri V. viri; 418. spaholjana V. spaolana; 424. nabunjenoj V. nabuēeni; 425. jo V. je; 430. i od V. od; 439. obr'o V. obro; 441. škraha V. skraka (a, a₂, a₃, c.); 448. moč'češ V. močeš (rukopisi); 449. ž'o mi je V. žo mi e; 473. vrime V. brieme; 479. htje V. tje; 480. mista V. mjesta; 489. Jaku V. Taku; 505. Kroz što V. Krošto; 513. iz smeća V. i smeća; 525. hrvackoj V. hrvackom³; 529. I jer im se V. I er čim se; 533. s' l'jepote V. s l'jepote; 535. jer V. i er; 536. nadjede V. nadjede (a₁); 545.

¹ chinti. — ² naghie. — ³ harvazkom.

Vezier V. Vizier; 550. junaštvom V. junačtvom; 563. on V. i on; 567. smaknu V. smaknu; 594. š'njime V. š'úine; 597. posmiehom V. podsmiehom (a₁, a₂, b. c.); 598. tešku V. tesku; 609. ti ih V. tih; 613. to je V. tvoje; 616. čas se V. čase; 617. vieke V. vike; 618. doč'će V. dode (b.); 627. udarac V. udorac; 632. vjetar svaki V. svaki vjetar; 641. mis'o V. miso; 644. obilježja V. obileža; 645. cieć V. cić; 652. scieniš V. s'cieniš; 653. Carski V. Carsi¹; 655. tko je V. tko e; 660. sreti V. sireti; 671. ima' V. imaj; 672. gdje V. gdi; 677. ti je ... dosti V. te ... dosta; 691. tve ... ko V. tvoje ... tko; 692. njegov V. gniegovú (= ñegov); 695. tvemu V. tvojemu (a₁, a₂, c.); 701. Pripeć V. Pripet ée; 705. napried V. naprid; 706. strile V. s'ricle; 707. buni i npi V. buni npi; 718. razdiže V. razdiže; 723. zove V. i zove; 729. prie V. prije; 733. gdje V. dje; 746. mis'o V. miso; 748. nova V. s'nova; 750. to V. toj; 753. bilu V. bielu; 761. Mis'o V. Miso; 764. gdje V. gdi; 766. brži V. brzi.

Pj. XVIII. 5. povojih V. povoieh; 25. odgovori V. odgovorit; 32. istom V. ištom; 40. izdajstva V. izdavstva; 44. mećué V. mećuí; 52. svrz'mo V. svrzmo; 59. kojim V. kojem; 83. vaše im V. vašim (a.); 86. ginu V. gnu; 90. lansku ... jaoh V. lajnsku ... joh; 92. pješci V. pješnici; 111. tamnice V. tamlice; 121. ona V. ova; 122. sieku V. isieku; 130. spaholjan V. spaolan; 141. Uzrok je i V. Uzrok i (a, a₃, b. c.); 145. bić bije V. bie bie; 175. tlač'te, dav'te, siec'te, bi'te V. tlač'te, dav'te, siec'te, bi'te; 183. uzraste V. uzrastje; 192. s'stola V. stola; 196. slidom slide V. sliedom sliede; 198. skokom ... vjetar V. s'kokom ... vihar; 206. liepim V. liepiem; 214. obzidi V. obsjedi (a₁, a₃); 227. Dilavere V. Dilaveru; 242. bijenje V. bieñe; 255. puti V. put; 258. čím mu V. čimu; 262. krajišnika V. kraičnika; 273. zamaha V. zamahaja; 288. prikaziva V. prikaživa; 292. izdeže V. izdeže; 296. spried V. s'pried; 319. razbijem V. razbien; 320. razl'jeva se V. razlieva se²; 321. uzrasti V. uzrati; 326. spaholjanska V. spaolanska; 328. naprid V. napried; 329. nie V. nije; 331. gdje V. dje; 332. prostran V. prestran; 346. Aliji V. Ali; 351. strilom V. strielom; 353. Redžepa V. Redepa; 355. mnogi V. mnozi; 358. zlom V. zloj (a₁, a₂, a₃, b. c. z.); 361. brjegove V. briegovi; 362. pe tleh V. po tleh; 370. svim V. sviem; 374. nu od V. nu; 387. cieć V. cić; 395. Uruća V. Uruća; 404. stek'o V. steko; 406. isk'o V. isko; 408. pritisk'o V. pritisko;

¹ Valda izostavljeno: k.

² U rkp. „se“, jamačno griješkom mj. „se“.

412. mnozim V. mnoziem; 413. ali V. ah; 414. Dervišom mu V. Dervišomu; 430. gnusniem V. gnunsniem; 437. Ibrahima V. Imbrahima ($a_1, a_2, a_3, c, m.$); 446. vrieme V. brieme; 453. gnjevu V. gnivu; 454. Ibrahimu V. Imbrahimu ($a_1, a_2, a_3, c, m.$); 459. Ibrahim V. Imbrahim ($a_1, a_2, a_3, b, c, m.$); 462. svojim V. svoiem; 466. udarac V. „udire“, a poslije precrtano i povrhnapisano „tužna“; Ibrahima V. Imbrahima ($a_1, a_2, a_3, b, c, m.$); 505. škripje V. šripje; 510. glave V. glave u; 515. tle V. tli ($a.$); 521. odbija V. ozbia; 522. ter V. puk; 532. natječe V. zatječe ($a, a_2, a_3, b, c.$); 535. oko V. tko ($a: tako$); 537. ovu V. onu; 550. ma V. moa ($a.$); 558. mog'o V. mogo; 578. viek V. vik; 585. vidit V. vidjet; 592i veče je V. veče; 597. to se zbude V. toj se s'bude; 599. vidjet' gd. je V. više ($a_1, a_2, b, c.$) di e; 600. vremena V. bremena.

Pj. XIX. 2. tvrdim V. tvrdiem; 24. grčko V. grko¹; 25. ovak V. ovako; 36. l'jepše u obzide V. lepše a obside; 43. k'svako V. svako; 44. odjevenieh... okolo V. odjeveniem ($a, a_2, b.$)... oholo; 45. striehom V. strehom; 46. prini V. primi; 59. kojiem V. koiem; 65. pribogato V. pribogata; 77. ul'jeze V. uleze; 79. svieta V. svita; 83. cvieće V. cvietje; 88. l'jepše V. lepše; 96. vječniem V. svoiem; 99. neizmierna V. neizmerna; 101. nie V. nije; 105. zgar V. s'gar; 118. odr'vo V. odrvo; 129. s'razlogom V. razlogom; 138. zastav V. zastan²; 141. Agjamkinje V. Agamkiñe; 142. upis'o V. upiso; 148. Indije V. Indie; 149. Iz V. I; 164. ljuvenoga V. iz liednoga ($a_3, b.$; iz lienoga); 165. l'jepotu V. ljepotu; 171. gospojom V. gospodom; 175. biše V. bješe; 181. s'mrtva V. smrtna (rkpsi); 184. svanjiva V. svaniva; 189. sve je me V. sve me; 195. obr'o V. obro; 197. neizmiernieh V. neizmernih; 198. mruč V. mreć ($a, a_2, a_3, b, c, m.$); 199. svojih vjernieh V. svojih vernih; 207. tega V. toga; 232., 234. i 235. k'o V. ko; 247. pribili V. probieli; 248. s' V. i; isteč'će V. isteće (rkpsi); 251. koraljna V. korajna; 278. bies V. bes; 281. zgiblju V. s'giblju; 285. Ljubovca V. Ľubovnica; 289. bijenje V. bieñe; 294. teških V. teški; 297. strjelovito V. strelovito; 308. britko V. priko ($a, a_1, b.$); 312. gnjievi V. gnivi; 316. dublje V. dubje; 322. Hajdaru V. Haideru; 327. to V. toj; 332. agjamski V. agemski; 336. gdi je V. gdi e; 342. s'kiem me V. s kieme; 343. i 360. k'o V. ko; 363. tak V. taka; 386. spaholjana V. spaolana; 389. krv V. „karvū“ (= krv)³; 391. kletu V. prieku; 392. vrieme V.

¹ Mañka: c (= č). — ² sastan. — ³ Uopće se u rkp. V. na više mjesta opaža, gdje je slovo „v“ na kraju riječi, da piše: vū ili

brieme; 399. zgledom V. sgledom: 405. isred V. iz sred: 415. skak'o V. skako: 420. doš'o V. došo: 422. divji ... istira V. divi ... istjera; 424. kruži ga V. kruža; 430. svih V. svih: 434. odmetnici V. odmetnice¹; 444. najvećem V. najvećemu: 449. ovu V. onu; 456. lupa V. jupa (a₃); 461. Šeća V. seća: 469. ružica V. ružicu: 473. Veliji V. Velii; 485. nu V. jur (a. a₁. a₃); 493. k'nebesime V. k nebo-sime; 496. i izdišući V. izdišući: zaže V. zvaše (a. a₁); 498. svojieh V. svojih; 511. ko V. tko: 512. ubit' ga ... nač'ću V. ubit ka ... naču; 515. s' tli V. s tle (a. a₃. b.: s'tle): 518. pokleknjiva V. poklekniva (a₁. b. m. z.): 523. bodezan V. podesan (a₁); 525. Uprav V. „Upravu“ (= Uprav); 532. bodezni V. podesni (a₁); 546. veziera V. vezira: 557. Stize V. Štište: 564. smrt i V. smrti: 576. mojim V. moiem; 577. već V. veće: 579. izdah'o ... tega V. izdaho ... toga: 580. ost'o V. osto: 600. joj V. ju (a. b.): 605. Ne ima obzira V. Nie (a. a₁. a₃. m.) ozira: 613. prika V. prieka; 615. gdi je pod V. gdi pod: 620. iz srca V. isrca: 624. i toliko V. nu e (a. a₁: nu je) toliko: 632. volji im srca V. volim srce: 648. jaoh V. joh: 657. ki najprvi V. kij naprvi: 666. 670. i 693. jaoh V. joh: 710. opriečeš V. opričeš; 711. kopljim ... strilam V. s kopljim ... strielam: 719. nie V. nije: 728. omekšat' V. omehšat; 729. vezirska V. vizirska: 736. bit' V. biti: 742. im'o V. imo: 744. tebi V. h tebi: 746. pasjiem nokti V. pasiemi nohti (a. a₁. a₂: nohti); 760. svim V. sviem: 764. u V. i: 765. jadu V. vaju: 766. vezira V. veziera: 768. pastira V. pastiera: 773. će V. je: 775. obr'o V. obro: 790. vazam V. vazan: 794. želja se od njih V. žela še (od njih): 795. njima V. nim: 797. s'svake V. svake: 805. zgara

uu. — Baš se ova istaknuta riječ, i jednako u rkp. V. pisana, nalazi i u stihu 597. i 736. Takov slučaj nalazimo i u st. 647. kod riječi: Kakav V. Kakavu: i kod riječi „lav“ u st. 881. V. „lavu“, te kod riječi „oglav“ u XX. pjev. u st. 52. V. „oghlavu“. No budući da se u rkp. V. bileži slovo **u** za **u** i **v** (Isp. Karlić: Vatikanski rukopis G. O. — Zagreb 1912. s. 7.), to držim, da ovo ima biti podvostručeno **v**. Tako n. pr. piše i u XX. pjev. u stihu A. 53. gologlav car V. gologlavu car. što se jamačno ima uzeti kao udvojeno **v**, t. j. čitati „gologlav car“. a donekle slično nalazi se i u stihu A. 430. tvoji V. svuoi, što se zaista ima čitati „svoi“.

¹ odmetnize (griješkom).

V. s'gora; 816. je V. e; 826. vrime V. vrieme; 828. ciec V. cié; 834. svegj V. vik (a. a₃. b.); 841. jel'jen V. jeljen; 846. slidom V. sliedom; 848. iz skuta V. iz kuta; 859. vas se V. vase; 869. Slon V. Slon, a sa strane je u rkp. povučen potez i napisano: Elefant; 888. stienja V. stiena; 892. spletenu V. pletenu; 901. Okošena V. Okosena; 913. Zagunjastio i obrast'o V. Zaguñactio i obrasto; 919. kojieh V. koieh; 934. Aliji V. Ali; 987. jaoh V. joh; 989. vjerni V. verni; 995. aspri V. jaspri; 997. besjedah V. besjedam; 1017. k'o V. ko; 1044. u sramoti V. i sramoti; 1075. prid V. pred; u stih 1077. i 1078. u rkp. V. nema zaporaka; stih 1082. u rkp. V. nije u zaporkama; 1085. (car zavika) V. car zavika; 1089. nas si V. nasi; stih 1090. u rkp. V. nije u zaporkama; 1094. najveći V. veći; 1096. tu V. tuj; 1099. ost'o V. osto.

Pj. XX. 15. utek'o V. uteko; 40. sto V. što; 50. stopa V. stupa; 57. gdje V. dje; 60. lanjsko l'jeto V. lansko (a) l'jeto; 63. bez V. berz¹; 65. Gdje V. Dje; 66. raskošniem V. raskošnieme; 69. Gdi je V. Gdi e; 84. ki st'o V. kij sto; 85. želji V. želi; 97. brime V. brieme; 114. ovoga V. ovega; 119. moji V. moi; 121. Ahmet V. Ahmat; 122. pravi V. prvi; 123. s'svieta V. svieta; 129. Jaoh V. Joh; 140. l'jeta V. ljeta; 146. k'o V. ko; 551. jaoh V. joh; 155. mojieh V. moieh; 163. mojieh V. moieh; 168. jaoh V. joh; 178. š' njom ... vigje V. s' ñom ... side; 179. š' njom V. s' ñom; 180. sinje V. sñe²; 181. Mušan V. Muškan; 182. Galipolje V. Drenopolje (rkpsi); 187. Drenopolje V. Galipolje (rkpsi); 196. nevjerno V. nevjerom; 198. Bajazeta V. Bajaceta; 199. Tamrlana V. Tambrlana; 201. Čose V. Čoiš; 212. ugrsku V. ugarsku; 213. Mehmed slavni V. Mehmet slavan; 217. Skenderiju V. S'kenderiu; 218. Bajazet V. Bajacet; 219. i 225. k'o V. ko; 228. ugrsku V. ugarsku; 233. stavi uze V. stavi i uze; 234. hrvatskimi V. hrvačkimi; 246. mnozih V. mnozieh; 269. Tko V. Ko; 277. nemojte V. nemote; 279. izdajstvu V. izdavstvu; 287. jaoh V. još; 298. srdžbu V. srgbu; 300. je V. ju; 304. srca V. cara (a. a₁. a₂. b.); 319. dokli V. dokle; 330. vapijući V. vapiati (a. a₁.: vapijati); 338. tve V. tvoie; 343. da V. i da; 347. Osmanova V. Otmanova; 359. čim mu V. čimu; 362. nokti V. nohti (a.); 387. k'o V. ko; 388. nie koji V. nije kij; 411. kud V. kad; 427. straha V. strah; 430. tvoji V. svoi³; 440. ne sin V. (ne sin); 469. htje V. htio; 479. kteć V. hoć; 491. ki ih V. kih; 495. tvojieh ... Vladislava V. tvoieh ... Vladisava.

¹ Griješkom. — ² Griješkom. — ³ svuoi.